

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsta pasākumu nodrošināšana skolēniem ar speciālām vajadzībām iekļaujošā izglītības iestādē

Anita Falka, VISC Iekļaujošās un speciālās izglītības nodaļas vadītāja

16.03.2023., Koknese

Valsts izglītības
satura centrs

Iekļaujoša izglītība

Iekļaujoša izglītība ir process, kurā tiek **nodrošinātas atbilstošas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības**, palielinot ikviena izglītojamā līdzdalības iespējas mācību procesā, kultūrā un dažādās kopienās un samazinot izslēgšanas iespējas no izglītības ieguves procesa.

Valsts izglītības
satura centrs

Izglītības likums

1.pants. Likumā lietotie termini

7¹) **izglītības kvalitāte** — izglītības process, saturs, vide un pārvaldība, kas **ikvienam nodrošina iekļaujošu izglītību** un iespēju sasniegt augstvērtīgus rezultātus atbilstoši sabiedrības izvirzītajiem un valsts noteiktajiem mērķiem.

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsta pasākumi

Atbalsta pasākumi ietver dažāda veida pasākumus un metodes, kas palīdz skolēniem ar **speciālām (dažādām?, daudzveidīgām?)** izglītības vajadzībām pārvarēt veselības problēmu vai attīstības traucējumu radītos ierobežojumus mācību procesā.

Metodiskie ieteikumi

https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumentu/metmat/metmetatb_pas_nodr.pdf (pašlaik tiek papildināti)

Valsts izglītības
satura centrs

Vispārējās izglītības likums

53.pants. Izglītojamo ar speciālām vajadzībām uzņemšana vispārējās izglītības programmās

(1) **Izglītojamos ar speciālām vajadzībām var uzņemt vispārējās izglītības programmās.** Prasības, kādas izvirzāmas vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās vispārējās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām, nosaka Ministru kabinets.

(2) Atbilstošu **atbalsta pasākumu** pieejamību izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām, kuri uzņemti vispārējās izglītības programmā, nodrošina izglītības iestāde. Izglītības iestāde katram uzņemtam izglītojamajam ar speciālām vajadzībām izstrādā **individuālu izglītības programmas apguves plānu.**

Valsts izglītības
satura centrs

Ministru kabineta noteikumi Nr. 556 (19.11.2019.) Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām

4. Izglītojamiem, kuriem nav pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinuma, bet kuriem **konstatētas attīstības vai mācīšanās grūtības**, izglītības iestādes atbalsta speciālisti (izglītības vai klīniskais psihologs, logopēds, skolotājs logopēds vai speciālais pedagogs), pamatojoties uz pilngadīga izglītojamā, nepilngadīga izglītojamā vecāku, bāriņtiesas iecelto aizbildņu vai aizgādņu) iesniegumu, veic pedagoģisko vai psiholoģisko novērtējumu un sniedz atzinumu.

Atzinumā norāda ieteicamos atbalsta pasākumus atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumam **vai citus** izglītojamam piemērotus pasākumus.

Izvērtēšana jāveic un atbalsts jāsniedz iespējami agrīni!!!

Valsts izglītības
satura centrs

Ministru kabineta noteikumi Nr. 556 (19.11.2019.) Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām

7. Izglītības iestādes vadītājs apstiprina izglītojamo **speciālo vajadzību noteikšanas kārtību**, kā arī **individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādes un īstenošanas kārtību**, nosakot katras plāna īstenošanā iesaistītās personas pienākumus un atbildību un par plāna īstenošanu atbildīgo pedagogu.

8. Plāna īstenošanas gaitu **ne retāk kā divas reizes mācību gada laikā** kopīgi izvērtē izglītojamais, izglītojamā likumiskie pārstāvji un plāna īstenošanā iesaistītie pedagogi.

Valsts izglītības
satura centrs

Individuālie izglītības programmas apgaves plāni

Šie plāni mūsu valstī ir no **2008.gada**, bet 59 programmā – no **2006.gada**.

Individuālajos plānos ir informācija par visiem atbalsta pasākumiem un arī cita veida palīdzību, kura sniegta skolēnam mācību procesa laikā, kā arī mācību sasniegumu dinamiku.

Kādēļ joprojām ir tik daudz neskaidrību, kā tos rakstīt un vai vispār rakstīt?

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsta pasākumi mācību satura apgūvē un pārbaudes darbos

- valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums;
- izglītības vai klīniskā psihologa atzinums;
- logopēda vai skolotāja – logopēda atzinums;
- speciālā pedagoga atzinums.

Gaidām grozījumus MK noteikumos par atbalsta pasākumiem centralizētajos eksāmenos (Ministru kabineta sēde 21.martā?).

Ārsta atzinums par atbalsta pasākumu nepieciešamību. **Ko darīt?**

Valsts izglītības
satura centrs

MK Nr.556 Valodas traucējumi

- Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 30 % no kopējā darba laika;
- Iespēja izmantot atgādnes;
- Specifisku treniņu nodrošināšana skaņas atpazīšanai un apgūto skaņu nostiprināšanai;
- Iespēja aizstāt mutvārdu atbildi ar rakstisku (ja nav iespējams demonstrēt runātprasmi);
- Verbālās informācijas papildināšana ar vizuālo informāciju.
 - *Dators, t. sk. personīgā ierīce, ar programmnodrošinājumu, t. sk. teksta labošanas rīkiem un balss sintezatoru.*
 - *Mācību un metodiskie materiāli logopēdijas nodarbībām.*

Valsts izglītības
satura centrs

MK Nr.556

Mācīšanās traucējumi (*pirmsskolā – jaukti attīstības traucējumi*)

- Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 30 % no kopējā darba laika;
 - iespēja izmantot atgādnes;
 - iespēja izmantot palīglīdzekļus, kuri uzlabo teksta uztveri;
 - iespēja pedagogam lasīt priekšā uzdevuma nosacījumus, iekrāsot galvenos (atslēgas) vārdus lasāmajā tekstā;
 - iespēja verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju;
 - Samazināt darba apjomu.
-
- *Digitālie mācību līdzekļi – audio mācību grāmatas un audio daiļliteratūra;*
 - *Dators, t. sk. personīgā ierīce, ar programmnodrošinājumu, t. sk. teksta labošanas rīkiem un balss sintezatoru.*

Valsts izglītības
satura centrs

MK Nr.556

Garīgās veselības traucējumi

- Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 30 % no kopējā darba laika;
- Izmantot atgādnes (vizuālas, verbālas, taktilas) darba organizēšanai;
- Ieviesti un konsekventi uzturēti skaidri zināmi kārtības noteikumi;
- Samazināt vienlaikus doto instrukciju skaitu;
- Verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju (u. c. maņu veidiem). Vizuāls atbalsts (individuāli vizuāli dienas un/vai stundu plāni utt.);
 - Palielināts starpbrīžu skaits. Iekļaut dinamiskās pauzes;
- Izstrādāt **individuālo uzvedības korekcijas plānu**, nodrošinot uzraudzību mācību stundās un ārpus tām. Individuāla pieeja mācību slodzes pielāgošanai.

Valsts izglītības
satura centrs

Svarīgi atcerēties

Valsts pārbaudes darbos var izmantot tikai tos atbalsta pasākumus, kādus izglītojamais ir saņēmis izglītības programmas īstenošanas procesā.

Nedrīkst būt tā, ka atzinums par atbalsta pasākumiem nepieciešams tikai pārbaudes darbiem.

Valsts izglītības
satura centrs

Pedagoģiski medicīniskās komisijas apmeklējušo izglītojamo skaits

Gads	Latviešu mācību valoda	Mazākumtautību mācību valoda	Kopā
2022.	5185	1531 (23%)	6716
2021.	4124	1566 (27%)	5690
2020.	3918	1699 (30%)	5617
2019.	4932	2117 (30%)	7049
2018.	4699	2205 (31%)	6904

Divu gadu izglītojamo skaita samazinājums varētu būt saistīts ar epidemioloģiskās drošības nosacījumu ievērošanu komisiju darbā.

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsta materiāli

<https://www.visc.gov.lv>

Speciālā izglītība/Methodiskie materiāli

Methodiskie materiāli

▶ Atskaņot tekstu

Publicēts: 25.06.2020.

VISC izstrādātie metodiskie materiāli

Skatīt vairāk →

Starptautiskā pieredze

Skatīt vairāk →

Sadarbības partneru izstrādātie metodiskie materiāli

Skatīt vairāk →

ESF projekta "Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide" sagatavotie metodiskie materiāli

Lūdzam ņemt vērā, ka šie materiāli izveidoti 2011.- 2013.gadā, līdz ar to tajos minētā informācija par normatīvo regulējumu, kā arī atsevišķi citi jautājumi neatbilst šobrīd spēkā esošajiem tiesību aktiem.

Skatīt vairāk →

Valsts izglītības
satura centrs

Mūsu nodaļas organizētie tiešsaistes semināri

<https://www.visc.gov.lv/lv/jaunumi?category%5B90%5D=90&created%5Bmin%5D=---.---.----&created%5Bmax%5D=---.---.---->

VISC aicina uz tiešsaistes semināru "Atbalsta iespējas pirmsskolas vecuma bērniem ar komunikācijas traucējumiem"

VISC Speciālās izglītības nodaļa sadarbībā ar Liepājas Līvupes pamatskolas - attīstības centru šī gada 15. februārī plkst. 14.00 organizē tiešsaistes semināru "Atbalsta..."

30.01.2023.

Speciālā izglītība

Tiešsaistes seminārs "Atbalsts skolēniem no citām valstīm mācību satura apgūvē"

Valsts izglītības satura centra Speciālās izglītības nodaļa sadarbībā ar Rīgas 93. vidusskolu šī gada 25. janvārī plkst. 14.00 organizē tiešsaistes semināru "Atbalsts skolēniem no citām valstīm..."

12.01.2023.

Speciālā izglītība

VISC tīmekļa vietnes sadaļā *Speciālā izglītība* ir pieejami visu tiešsaistes semināru ieraksti un prezentācijas, kā arī infografikas.

Valsts izglītības
satura centrs

DigiKlase

Platforma tehnoloģiju bagātinātām mācībām

Filtrs

Materiāla veids

Mācību priekšmets

Izglītības posms

Klase

Speciālā / iekļaujošā izglītība

Atbalsts iekļaujošajai izglītībai

Vizuālā uztvere

Audiālā uztvere

Valoda, komunikācija un saskarsme

Kinestētiskā uztvere

Matemātiskie priekštati

Atbalsts speciālajām vajadzībām

Redzes traucējumi

Dzirdes traucējumi

Valodas traucējumi

Logopēdija

Fiziskās attīstības traucējumi

Mācīšanās traucējumi / jaukti attīstības traucējumi

Garīgās attīstības traucējumi

Garīgās veselības traucējumi

Valsts izglītības
satura centrs

BKUS digitāla platforma

<https://veselapasaule.lv>

Metodiskie ieteikumi un informatīvie materiāli par bērna attīstību, iekļaujošās un speciālās izglītības jautājumiem -

<https://www.veselapasaule.lv/lv/lasitava/berna-attistiba#informativie-materiali>

Informatīvie materiāli

Bērna augšanas īpatnības

Normālu cilvēka augšanu un attīstību regulē daudzi savstarpēji saistīti faktori: ģenētiskie un apkārtējās vides faktori, uztura daudzums un kvalitāte, emocionālā vide, fiziskā un psihiskā veselība, netraucētas hormonālās regulācijas un normālas audu un skeleta atbildes reakcijas uz hormonu iedarbību.

Vecākiem par bērna attīstību

Kas būtu jāzina un kam būtu jāpievērš īpaša uzmanība, lai veicinātu sava bērna vispusīgu attīstību, tā, lai viņš gūtu panākumus dzīvē.

Valsts izglītības
satura centrs

Aktualitātes

IZM plāno 2023.gadā veikt **grozījumus** Vispārējās izglītības likumā:

- **izslēgt** speciālās izglītības programmu izglītojamiem ar somatiskām saslimšanām **(54)** no speciālās izglītības programmu veida;
- **noteikt**, ka izglītojamos ar garīgās attīstības traucējumiem un izglītojamos ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem vispārizglītojošās izglītības iestādēs var uzņemt tikai attiecīgās speciālās pamatizglītības programmās.

Valsts izglītības
satura centrs

Paldies par uzmanību!

Anita Falka, anita.falka@visc.gov.lv
Tālrunis 67212240

16.03.2023., Koknese

